

Bx № 421/10-101/13.11.2025

СТАНОВИЩЕ

от професор Марияна Владимирова Филипова – Маринова,

доктор на биологическите науки

Природонаучен музей – Варна (пенсионер)

Член на Научно жури, определено със Заповед № 298/26.09.2025 год. на Директора на Института по океанология при БАН – Варна за провеждане на конкурс за академичната длъжност **“ДОЦЕНТ”** по научна специалност **“Океанология”**; Научно направление: „Вълнови процеси, брегова хидродинамика и риск в бреговата зона”, Професионално направление: 4.4. Науки за земята, Област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика, обявен в ДВ, бр. 63/01.08.2025 г. за нуждите на секция **“Динамика на бреговата зона”** при ИО-БАН

В обявения конкурс за академичната длъжност **“ДОЦЕНТ”** по научна специалност **“Океанология”**, единствен кандидат е гл. ас. д-р **Наталия Каменова Андреева** от секция „Динамика на бреговата зона“ при ИО-БАН.

1. Обща характеристика

Кандидатът гл. ас. д-р **Наталия Каменова Андреева** се представя с подобаваща по количество и качество публикационна дейност за участието си в конкурса, както и със значителна научно-приложна дейност. Всички публикации, с които участва, са в тематичния обсег на обявения конкурс. Приемам за оценяване по конкурса общо 31 статии, всички в съавторство. От тях 22 са публикувани в международни издания с импакт-фактор или импакт-ранг. Допълнителна справка за кандидата в световните бази данни показва висок брой цитати и съответно индекс на Хирш. Таблицата по-долу обобщава основните наукометрични данни на кандидата:

гл. ас. д-р Наталия Каменова Андреева	брой
Представени публикации за участие в конкурса	31
Статии в списания с импакт фактор/ранг	22
Цитирани публикации/източници	18/204
Доклади на научни форуми	62
Статии в световни бази данни:	34 Scopus, 23 WoS
Брой цитати в световни бази данни:	369 Scopus, 265 WoS
H-индекс	9 Scopus, 7 WoS
Участие и ръководство на научни проекти	28 (1 ръков.)
• Финансиране от чужбина	10
• Финансиране от България	18

2. Становище относно наличието или липсата на плагиатство в представените за оценяване публикации

При прегледа на представените материали по настоящия конкурс **не се откриват данни за плагиатство.**

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата и най-значими научни приноси и научно-приложни постижения

Представената самооценка на научните приноси **се приема** като **достатъчно детайлна, прецизно структурирана и достоверна.** Изследователската дейност на гл. ас. д-р Наталия Каменова Андреева се отличава с подчертан интерес към **интердисциплинарниите подходи и разнообразните методи** на изследване, и способност за работа върху **актуални за световната океаноложка наука проблеми** от практическа важност.

Основните и най-значими **научни приноси на кандидата** касаят изследванията ѝ върху ветро-вълновия климат на Черно море, щормовата активност и морфодинамиката на пясъчните брегове по българското черноморско крайбрежие, оценката на бреговия риск от екстремни щормове, оценката на вълновото въздействие и уязвимостта на крайбрежната зона, влиянието на брегозащитни хидро-технически съоръжения върху динамиката на бреговете процеси и енергийния потенциал на морското вълнение в Черно море и по българското крайбрежие. Сред приносите се открояват по своята значимост и научно-приложна стойност

Оригинални научни приноси:

✓ Извършената първа валидация на спектралния вълнови модел WAM Cycle 4 за Черно море за периода 1958-1998 г. чрез съпоставяне на моделните резултати с *in situ* измервания от буйове и брегови вълнографи, разположени в различни акватории на басейна, което доказва приложимостта на модела за регионални изследвания. Установени са ясни сезонни и пространствени различия във ветровия и вълновия режим – по-силни ветрове и по-големи средни вълни в западната част на Черно море спрямо източната. Определени са максимални вълнови височини и периоди по региони, както и регионални различия в повторемостта на щормовите събития.

✓ Анализирани за първи път статистически параметри на ветровото вълнение, измерено с хидро-акустичен Доплеров профилограф в преходните води на Бургаския залив. Проведени са две последователни автономни измервателни кампании в периода 2021 – 2023г. със средна продължителност от три месеца и са получени времеви редици с почасови данни за значителната височина на вълните H_s , пиковия период T_p и средната посока на разпространение на вълнението D_m , от които са изведени статистически характеристики и честоти на съвместна поява на параметрите (H_s – T_p , H_s – D_m).

Потвърдителни научни приноси:

✓ Изследвана е пространствената и многогодишна изменчивост на вълновата експозиция на българското черноморско крайбрежие на базата на числени симулации на вълновия климат за периода 1981 – 2016 г. За тази цел е използван индикаторът вълнова мощност – еквивалент на параметъра транспорт на вълновата енергия, като количествена мярка за оценка на експозицията. Изследването осигурява база за адаптация към климатичните промени.

Научно-приложни приноси:

✓ За първи път за условията на българското Черноморие и на примера на варненското крайбрежие е приложена методологията Рамка за оценка на бреговия риск (CRAF) за оценка на заплахата от брегови наводнения, предизвикани от екстремни щормови събития с повтораемост веднъж на 100 години.

4. Значимост на получените резултати

Анализът на наукометричните данни от представената за рецензиране научна продукция е **съобразен изцяло с Правилника за условията и реда за придобиване на образователни и научни степени и за заемане на академични длъжности в ИО-БАН.**

Приемам напълно представените от гл. ас. д-р Наталия Каменова Андреева доказателства за покриване на националните минимални изисквания за АД „Доцент“. Прегледът на представената от участника в конкурса справка за покриване на националните минимални изисквания и изискванията на Правилника на ИО-БАН за заемане на академична длъжност „доцент“ по научна Област 4. „Природни науки, математика и информатика“, Професионално направление: 4.4. Науки за земята, показва **превишаване на минимално изискуемите точки**, както следва:

- Група от показатели „А“ – 50 т. (изискуеми 50 т.);
- Група от показатели „В“ – 129 т. (изискуеми 100 т.);
- Група от показатели „Г“ – 238 т. (изискуеми 220 т.);
- Група от показатели „Д“ – 905 т. (изискуеми 60 т.).

От кандидата е приложен списък с общо 38 заглавия, групирани по изискуемите показатели. От тях, седем са представени за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ (1 дисертационен труд и 6 научни публикации), поради което не са обект на рецензиране по настоящия конкурс, но са отчетени при общата характеристика на кандидата. По настоящия конкурс са представени 31 заглавия, от които 26 са част от справката за съответствие с минималните национални изисквания и тези на ИО-БАН (Показатели В4 и Г7). Към показател В4. Научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в

световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus) се отнасят девет публикации. Една от тях е в списание с квантил Q1, две – с Q2, две – с Q4 и четири са с SJR без Q. По Показател Г7. Научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), извън хабилитационния труд, са представени 14 публикации, разпределени по квантили както следва: Q1 – 2, Q2 – 2, Q3 – 1, Q4 – 1, без Q, но със SJR – 7. Допълнително са включени пет публикации в издания, които не са реферирани или индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), но също с принос към научната дейност на кандидата. Представените по конкурса публикации са в авторски колективи, в значителна част с международно участие, показател за добро научно сътрудничество, изключително важно при провеждане на мултидисциплинарни изследвания. В петнадесет от представените по конкурса публикации д-р Андреева е водещ автор (в седем – първи и в осем – втори).

Авторската справка на цитиранията в научни издания съдържа 204 цитиращи източници, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), на 18 цитирани публикации. Високият брой цитирания е показател за актуалността на изследванията и качеството на научната й продукция.

5. Демонстрирани умения или заложби за ръководене на научни изследвания

Д-р Андреева участва в голям брой международни (10) и национални (18) научно-изследователски проекти (ръководител на един от проектите), което свидетелства за интензивната ѝ научно-организационна и експертна дейност, и умения за работа в екип. Участието ѝ в 62 национални и международни научни форуми спомага за активното популяризиране на резултатите от проведените изследвания.

6. Профил на научно-изследователската работа

Основният изследователски профил на гл. ас. д-р Наталия Каменова Андреева е в областта на вълновите процеси, брегова хидродинамика и риск в бреговата зона, с фокус върху ветровълновия климат на Черно море, щормовата активност и морфодинамиката на пясъчните брегове по българското черноморско крайбрежие, влиянието на брегозащитни хидротехнически съоръжения върху динамиката на бреговете процеси и оценката на енергийния потенциал на морското вълнение в Черно море и по българското крайбрежие. Резултатите от тези изследвания са публикувани в специализирани и реномирани международни научни издания, реферирани и индексирани във Web of Science/Scopus, като Coastal Engineering, Geosciences, Geomorphology и други.

Творчеството на гл. ас. д-р Наталия Каменова Андреева отразява **съвременни научни и научно-приложни разработки** с оригинални и потвърдителни приноси, **умело боравене** с интердисциплинарни изследователски методи и сравнителни подходи, и я представя убедително като: утвърден **специалист с ясно очертан профил** в направление Науки за земята: динамика на бреговата зона; **ключов експерт** – океанолог и **творец** – **професионалист с признат авторитет** в институционален, национален и международен мащаб.

7. Критични бележки и препоръки

По същество нямам критични бележки по научната продукция на кандидата. Намирам оформлението на представените документи по конкурса за **отлично**, съчетаващо **прецизност и висок научен стил**. Препоръчвам на д-р Андреева да разшири бъдещата си научно-изследователска работа преимуществено с ръководството на нови научно-приложни проекти и докторанти по океанология.

8. Заключение

Гл. ас. д-р Наталия Каменова Андреева участва в конкурса за академичната длъжност „ДОЦЕНТ” с **достатъчна по обем и качество научна продукция**, определяща облика на нейното научно направление – Вълнови процеси, брегова хидродинамика и риск в бреговата зона. Представените за рецензиране материали съдържат **разнообразна и детайлна информация**, както за изследователските интереси, резултати и постижения, така и за академичната и експертна дейност, и професионалната биография на кандидата, в пълно съответствие (**дори надхвърляща**) с условията и националните минимални критерии за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ”, формулирани в Закона за развитието на академичния състав в Република България, Наредбата за прилагане на ЗРАСРБ и вътрешно-академичните правилници и критерии, приети от НС на ИО при БАН-Варна.

Гореизложеното ми дава основание да препоръчам убедено на почитаемите членове на Научното жури по настоящия конкурс и многоуважаемите членове на Научния съвет на Института по океанология при БАН – Варна да гласуват «ЗА» избора на гл. ас. д-р Наталия Каменова Андреева в конкурса за заемане на академичната длъжност «ДОЦЕНТ» по научната специалност „Океанология”.

12.11.2025 год.

гр. Варна